МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)
вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-24-45, факс: (044) 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 35213015078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

_____ № _____

на № _____ **від** _____

Про погодження проекту акта

Міністерства, громадські організації, соціальні партнери (за списком)

Міністерство соціальної політики відповідно до пункту 7 Типового положення про центр соціально-психологічної реабілітації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.10.2017 № 741 „Про затвердження типових положень про заклади соціальної підтримки сімей, дітей та молоді" (зі змінами), пункту 8 Положення про Міністерство соціальної політики України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 2015 року № 423 (зі змінами), розробило проект наказу „Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціально-психологічної реабілітації осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин".

Надсилаємо проект нормативно-правового акта та просимо його погодити у десятиденний термін.

Додаток: 1. Проект акта на 34 арк.
2. Пояснювальна записка на 7 арк.
3. Висновок про проведення гендерно-правової експертизи на 3 арк.

Заступник Міністра
з питань європейської інтеграції **О. Чуркіна**

Ніжельський О.С., 289-54-01

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
4569/0/2-19/61 від 05.03.2019

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

м. Київ

_____ № _____

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціально-психологічної реабілітації осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин

Відповідно до пункту 7 Типового положення про центр соціально-психологічної реабілітації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.10.2017 № 741 „Про затвердження типових положень про заклади соціальної підтримки сімей, дітей та молоді" (зі змінами), пункту 8 Положення про Міністерство соціальної політики України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 2015 року № 423 (зі змінами),

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Державний стандарт соціальної послуги соціально-психологічної реабілітації осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин, що додається.

2. Управлінню інтегрованих соціальних послуг (І. Пінчук) забезпечити подання в установленому порядку цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра з питань європейської інтеграції О. Чуркіну.

Міністр **А. Рева**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства соціальної політики України
_____ № _____

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ
соціальної послуги соціально-психологічної реабілітації осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин

І. Загальні положення

1. Цей Державний стандарт визначає зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги соціально-психологічної реабілітації особам із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин, показники якості надання такої послуги для суб'єктів усіх форм власності та господарювання, що надають цю послугу.

2. Цей Державний стандарт застосовується для:

організації надання соціальної послуги соціально-психологічної реабілітації особам, які пройшли курс лікування залежності від наркотичних засобів чи психотропних речовин у закладах охорони здоров'я, страждають на розлади психіки та поведінки внаслідок їх вживання, мають порушення у стані здоров'я, соціальних та особистих відносинах;

організації надання соціальної послуги особам, у тому числі дітям від 14 до 18 років, які зловживають алкоголем, тютюном та іншими речовинами, зокрема в разі комбінованого вживання наркотиків, що знаходяться в законному та незаконному обігу;

здійснення моніторингу й контролю за якістю надання соціальної послуги.

3. У цьому Державному стандарті терміни вживаються у таких значеннях:

соціальна послуга соціально-психологічної реабілітації (далі – соціальна послуга) – комплексна послуга, що передбачає надання ліжко-місця з комунально-побутовими послугами; забезпечення твердим, м'яким інвентарем, харчуванням; створення умов для проведення санітарно-гігієнічних заходів, дотримання особистої гігієни; організація збереження особистих речей; надання безоплатної правової допомоги; представництво інтересів; розвиток, формування та підтримка соціальних навичок; допомога в аналізі життєвої ситуації, визначенні основних проблем, шляхів їх розв'язання; організація отримання медичних послуг, медичного обстеження тощо;

індивідуальний план надання соціальної послуги (далі – індивідуальний план) – документ, складений на підставі комплексного визначення та оцінки індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, який містить перелік заходів, що проводитимуться для надання такої послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, відповідальних за виконання, дані щодо моніторингу результатів та інформацію щодо перегляду індивідуального плану. На основі індивідуального плану складається індивідуальна програма соціальної реабілітації та адаптації осіб, які потребують отримання соціальної послуги;

суб'єкт, що надає соціальну послугу, – підприємство, установа, організація, заклад незалежно від форми власності та господарювання, фізична особа – підприємець, які відповідають Критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2012 р. № 1039;

мультидисциплінарна команда – група спеціалістів, уповноважених різними суб'єктами чи надавачем соціальних послуг, до складу яких входять психолог, лікар, юрист, педагог, реабілітолог та інші фахівці, тимчасово створена для забезпечення колегіальності рішень й узгодженості дій під час надання соціальної послуги;

надавач соціальної послуги – фахівець із соціальної роботи, соціальний працівник, психолог / практичний психолог або інший фахівець, який безпосередньо проводить заходи або залучений до проведення заходів, що становлять зміст соціальної послуги, або мультидисциплінарна команда, які відповідають кваліфікаційним вимогам та вимогам цього Державного стандарту (далі – надавач соціальної послуги);

отримувач соціальної послуги – особа із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин та особа, яка вживає наркотичні засоби чи психотропні речовини та потребує отримання соціальних послуг з урахуванням їхніх потреб;

постпрограмна підтримка – подальша допомога надавача соціальної послуги особі та членам сім'ї, якщо вони її потребують, з метою недопущення повторного потрапляння особи у складні життєві обставини;

моніторинг якості надання соціальної послуги – постійний чи періодичний перегляд діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу, який має на меті оцінювання поточних результатів, виявлення труднощів, визначення проблем,

надання рекомендацій для їх усунення, покращення та / або удосконалення надання соціальної послуги;

соціальний робітник за принципом „рівний – рівному" – особа з числа отримувачів соціальної послуги, яка пройшла реабілітаційну програму і не вживає наркотичні засоби чи психотропні речовини, алкогольні напої.

Інші терміни застосовуються у значеннях, наведених у Цивільному кодексі України, Сімейному кодексі України, Законах України „Про соціальні послуги", „Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю", „Про психіатричну допомогу", „Про благодійну діяльність та благодійні організації" та інших нормативно-правових актах, що регулюють питання соціального захисту населення.

ІІ. Загальні підходи до організації та надання соціальної послуги

1. Підставою для надання соціальної послуги є письмова заява та / або усне звернення отримувача соціальної послуги та / або законного представника до суб'єкта, що надає соціальну послугу.

2. Рішення про надання соціальної послуги приймається суб'єктом, що надає соціальні послуги, не пізніше ніж через три робочих дні після прийняття письмової заяви отримувача соціальної послуги та / або його законного представника. Усне звернення розглядається негайно.

3. Надання соціальної послуги складається з кількох етапів: оцінки індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, укладення договору про надання соціальної послуги, складання індивідуального плану, реалізації визначених заходів, оцінки поточних результатів, перегляду індивідуального плану (за потреби), завершення надання соціальної послуги та здійснення, за потреби, постпрограмної підтримки.

Форми та методи, що використовуються на кожному з етапів соціальної послуги, повинні бути обґрунтованими, науково-доказовими та направленими на:

формування захисних факторів та вміння протистояти провокуючим факторам ризику щодо вживання наркотичних засобів чи психотропних речовин з боку соціального оточення;

розвиток позитивних стратегій емоційної регуляції та подолання складних життєвих обставин;

розвиток переконань та цінностей, які сприяють самореалізації та створенню позитивної життєвої перспективи, розвиток навичок здорового способу життя та безпечної поведінки;

розвиток навичок подолання зриву та управління поведінкою щодо вживання наркотичних засобів чи психотропних речовин.

До обґрунтованих, науково-доказових форм та методів роботи з особами із залежністю внаслідок вживання наркотичних засобів чи психотропних речовин, та особами, які зловживають алкоголем, тютюном та іншими речовинами, зокрема комбінованому вживанню наркотиків, що знаходяться в законному та

незаконному обігу належать: методи позитивного підкріплення поведінки (заохочення, винагорода), мотиваційне інтерв'ю, поведінкова терапія, когнітивно-біхевіоральна терапія, психодинамічна терапія, сімейна та системна терапія, терапія, направлена на вирішення проблем.

Порядок використання та вибір того чи іншого метода залежить від етапу надання соціальної послуги, його тривалості, вікових та інших особливостей отримувача соціальної послуги. Комбінація форм та методів підвищить ефективність надання соціальної послуги. Групи самодопомоги можуть бути рекомендовані як додаткові форми та методи, у тому числі для здійснення постпрограмної підтримки. Сімейна психотерапія особливо важлива в роботі з дітьми віком від 14 до 18 років.

Перелік обґрунтованих, науково-доказових форм та методів роботи соціально-психологічної реабілітації осіб, із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин, наведено у додатку 1 до цього Державного стандарту.

4. Основним завданням соціальної послуги є:

зменшення частоти або повна відмова від вживання наркотичних засобів чи психотропних речовин;

психологічна підтримка, покращення функціонування та відновлення фізичного, психологічного стану людини, її соціального статусу;

зменшення негативного впливу на здоров'я та життя особи від зловживання наркотичних засобів чи психотропних речовин (інфекції, передозування, злочини);

попередження негативних соціальних і особистісних (поведінкових) явищ та їх наслідків, формування позитивних ціннісних орієнтацій та мотивування отримувача соціальної послуги до зміни поведінки.

Надання соціальної послуги здійснюється із забезпеченням дотримання прав людини та поваги до неї.

5. Соціальна послуга має бути гендерно-орієнтованою, враховувати принцип забезпечення рівних прав та можливостей чоловіків і жінок, потреби та вікові особливості отримувача соціальної послуги.

6. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, може відмовити отримувачу соціальної послуги та / або його законному представнику в її наданні, якщо напрям діяльності та методологія, що використовується суб'єктом, не відповідає визначеним індивідуальним потребам отримувача соціальної послуги. Відмова повинна супроводжуватися поясненням причин і інформуванням про можливість отримати необхідну послугу в інших суб'єктів, що надають соціальні послуги, відповідно до спеціалізації та особистих потреб отримувача соціальної послуги.

8. Підставами для припинення надання соціальної послуги є:

відмова отримувача соціальної послуги та / або його законного представника від отримання соціальної послуги;

соціальна послуга досягла поставленої мети;

закінчення терміну дії договору про надання соціальної послуги (далі – договір);

порушення умов договору;

наявність медичних протипоказань для отримання соціальної послуги в стаціонарній формі (алкогольне або наркотичне сп'яніння, гострі інфекційні захворювання (до закінчення строку ізоляції), соматичні та психічні захворювання в стадії загострення. Соціальна послуга може бути поновлена після проходження лікування в медичному закладі.

потреба у лікуванні та інших послугах, які не можуть бути забезпечені суб'єктом, що надає соціальну послугу.

9. Отримувач соціальної послуги має право завершити індивідуальну програму за власним бажанням у будь-який час.

10. Соціальна послуга передбачає, крім іншого, використання принципу „рівний-рівному" із залученням особи, або групи осіб, із досвідом подолання залежності від зловживання наркотичних засобів чи психотропних речовин не менше 2 років тверезості.

11. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує захист та безпеку отримувача соціальної послуги та дотримання його прав.

III. Визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу визначає індивідуальні потреби отримувача соціальної послуги, укладає договір про надання соціальної послуги та складає індивідуальний план.

2. Визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги здійснюється надавачем соціальної послуги не пізніше наступного робочого дня з дати подання заяви, шляхом оцінки потреб отримувача соціальної послуги, з урахуванням його індивідуальних і вікових особливостей, із залученням отримувача соціальної послуги та / або його законного представника.

3. Під час здійснення оцінки індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги враховуються результати лікування, при їх наявності (аналіз медичної картки чи виписки з медичної карти амбулаторного (стаціонарного) хворого), де отримувач соціальної послуги проходив лікування: детоксикацію, підтримуюче лікування тощо.

За необхідності, за згодою отримувача соціальної послуги, до оцінки потреб залучається психіатр з метою виключення гострих психічних станів, що можуть впливати на ефективність надання соціальної послуги, а також визначення можливих потреб у подальшому лікуванні.

4. Результати визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги є підставою для укладання договору про надання соціальної послуги та складання індивідуального плану.

IV. Складання індивідуального плану та індивідуальної програми

1. Індивідуальний план є основою для надання соціальної послуги та ґрунтується на результатах оцінки потреб отримувача соціальної послуги та договорі про її надання.

2. Індивідуальний план складається при короткостроковій (від 28 днів) або довгостроковій (від 3 місяців до 6 місяців) реабілітації за формою, згідно з додатком 2 до цього Державного стандарту.

3. Індивідуальний план розробляється до п'яти робочих днів з дня прийняття рішення про надання соціальної послуги та узгоджується з кожним отримувачем соціальної послуги та / або його законним представником на основі принципу інформованої згоди, що свідчить про добровільну та свідому згоду на отримання соціальної послуги.

4. Індивідуальний план складається та підписується кожним отримувачем соціальної послуги та / або його законним представником і суб'єктом, що надає соціальну послугу. Один примірник індивідуального плану надається отримувачеві соціальної послуги та / або його законному представнику, інший залишається у суб'єкта, що надає соціальну послугу.

Під час роботи над індивідуальним планом враховуються побажання отримувача соціальної послуги, за умови, що вони не суперечать правилам внутрішнього розпорядку суб'єкта, що надає соціальну послугу, вимогам чинного законодавства і підписується отримувачем соціальної послуги та / або його законним представником, суб'єктом, що надає соціальні послуги.

Структурними елементами індивідуального плану надання соціальної послуги є:

загальні відомості про отримувача соціальної послуги;

загальні відомості щодо вживання отримувачем соціальної послуги наркотичних засобів чи психотропних речовин протягом останніх 30 днів;

потреба отримувача соціальної послуги в реабілітації;

потреба в залучені інших фахівців;

перелік заходів, що складають зміст соціальної послуги.

5. Оцінка впливу соціальної послуги та досягнень, коригування індивідуального плану, у разі необхідності, їх координація та узгодження здійснюється разом з отримувачем соціальної послуги та / або його законним представником через місяць з дня початку надання соціальної послуги, надалі – не рідше ніж раз на квартал, а також перед завершенням соціальної послуги з метою оцінки її результатів.

V. Укладання договору

1. Договір про надання соціальної послуги укладається з кожним отримувачем соціальної послуги / його законним представником не пізніше наступного дня з дня прийняття рішення про надання соціальної послуги, за згодою отримувача соціальної послуги та / або його законного представника.

2. Укладення договору здійснюється за участі отримувача соціальної послуги та / або його законного представника на основі принципу інформованої згоди та підписується отримувачем соціальної послуги та / або його законним представником та надавачем соціальної послуги. Кожна зі сторін отримує один примірник договору.

VI. Місце і строки надання соціальної послуги

1. Соціальна послуга реабілітації надається у приміщеннях підприємств, установ, організацій, закладах незалежно від форми власності та господарювання, в тому числі утворених благодійними організаціями та громадськими об'єднаннями (далі – засновник).

2. Тривалість надання соціальної послуги встановлюватися індивідуально для кожного отримувача соціальної послуги і залежить від віку особи, рівня її мотивації до змін, тяжкості залежності від наркотичних засобів чи психотропних речовин, сильних та слабких сторін отримувача соціальної послуги та підтримки його сім'єю та рідними.

3. У залежності від строку отримання соціальної прослуги розрізняють короткострокову реабілітацію (не менше 28 діб) та довгострокову (від 3 місяців до 6 місяців). Надання соціальної послуги припиняється по досягненню запланованого результату, відповідно до визначених потреб.

4. Постпрограмна підтримка здійснюється щонайменше 6 місяців, після завершення індивідуальної програми. Отримувач соціальної послуги повинен мати можливість повторного звернення для отримання соціальної послуги, в разі потреби.

VII. Принципи надання соціальної послуги

Соціальна послуга надається добровільно, за взаємною згодою отримувача та надавача соціальної послуги, на підставі принципів доступності, відповідності потребам отримувача соціальної послуги, відкритості та відповідальності за надання соціальної послуги, партнерства та комплексності, захисту та безпеки отримувача соціальної послуги, поваги та довіри, а також конфеденційності отриманої інформації.

Доступність соціальної послуги:

суб'єкт, що надає соціальну послугу організовує свою діяльність у спеціально обладнаних та пристосованих приміщеннях для обслуговування в них осіб з інвалідністю згідно з державними будівельними нормами;

суб'єкт, що надає соціальну послугу вживає заходів щодо інформування отримувача соціальної послуги та / або його законного представника про порядок звернення за наданням соціальної послуги, її тривалість, порядок і умови надання, форми та методи соціальної послуги, права та обов'язки отримувача соціальної послуги;

інформація для отримувача соціальної послуги розміщується на спеціальних стендах у доступному місці, висвітлюється на сайтах суб'єктів, що надають соціальні послуги тощо, у тому числі у доступних форматах для осіб з інвалідністю.

Добровільність отримання соціальної послуги:

соціальна послуга надається на добровільних засадах, із усвідомленої згоди отримувача соціальної послуги.

Відповідність соціальної послуги потребам отримувача:

соціальна послуга має відповідати особистим потребам отримувача соціальної послуги;

для дітей віком від 14 до 18 років застосовуються спеціальні підходи до здійснення соціально-психологічної реабілітації для вирішення конкретних потреб, пов'язаних з віком, та запобігання їх контакту з пацієнтами більш старшого віку;

соціальна послуга повинна бути адаптована до потреб жінок, жінок із дітьми та вагітних жінок в усіх аспектах їх надання.

Відкритість та відповідальність за надання соціальної послуги:

надавач соціальної послуги, повинен діяти в рамках цього Державного стандарту.

Партнерство та комплексність:

соціальна послуга надається на засадах розвитку партнерських відносин між отримувачем та надавачем соціальної послуги, а також інших спеціалістів мультидисциплінарної команди, залученими до процесу надання соціальної послуги;

Захист та безпека отримувача соціальної послуги:

надавач соціальної послуги здійснює свою діяльність із повагою до гідності отримувача соціальної послуги та недопущенням негуманних і дискримінаційних дій, застосування фізичного, психічного чи іншого виду насильства щодо них;

отримувачу соціальної послуги та / або його законному представнику надається інформація про порядок оскарження дій або бездіяльності надавача соціальної послуги.

Незалежність отримувача соціальної послуги:

надавач соціальної послуги застосовує індивідуальний підхід (з урахуванням фізичного та психічного стану отримувачів соціальної послуги) та толерантне ставлення до расової приналежності, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, стану здоров'я, етнічного та соціального походження, сімейного та майнового стану, місця проживання, громадянства та мови, відповідно до Закону України „Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні";

отримувач соціальної послуги та / або його законний представник інформується про свої права, обов'язки;

отримувач соціальної послуги, за потреби, інформується про державні та громадські організації, до повноважень яких належить надання спеціалізованої медичної допомоги та інших послуг, шляхом розміщення відомостей на інформаційних стендах, вручення інформаційних листівок, буклетів тощо.

Конфіденційність інформації:

суб'єкт, що надає соціальну послугу вживає заходів щодо захисту персональних даних відповідно до вимог Законів України „Про інформацію", „Про захист персональних даних", конфіденційної інформації щодо отримувача соціальної послуги та / або його законного представника;

отримувач соціальної послуги та / або законний представник обов'язково ознайомлюються із інформацією щодо дотримання надавачем соціальної послуги принципу конфіденційності, та нерозголошення отриманої конфіденційної інформації під час надання соціальної послуги.

VIII. Зміст соціальної послуги

1. Основні заходи, що становлять зміст соціальної послуги, форми роботи та орієнтовний час для їх виконання, наведено у додатку 3 до цього Державного стандарту.

Для дітей віком від 14 до 18 років особливо важливим є провсдсння навчання соціальним навичкам, навичкам прийняття рішень та самоконтролю, профілактики статевого здоров'я та небажаної вагітності, а також інфекцій, що передаються статевим шляхом.

Соціальна послуга розрахована на 6 місяців.

Термін може змінюватися із урахуванням індивідуальної потреби конкретного отримувача соціальної послуги, але не менше ніж 28 днів.

Після завершення надання соціальної послуги надавач соціальної послуги підтримує зв'язок із отримувачем соціальної послуги, за потреби, здійснює його постпрограмну підтримку щонайменше 6 місяців.

2. Заходи, що становлять зміст соціальної послуги, забезпечуються різними форми надання: стаціонарна, амбулаторна, дистанційна та комбінована.

Стаціонарна форма: соціальна послуга надається отримувачу соціальної послуги 24 години на добу в закладах, в яких на добровільних засадах тимчасово перебувають особи, які пройшли курс лікування залежності від наркотичних засобів чи психотропних речовин у закладах охорони здоров'я. Соціально-побутові умови закладів мають відповідати санітарно-гігієнічним вимогам і включати організацію необхідних умов проживання, харчування та здійснення заходів реабілітації із урахуванням потреб отримувача соціальних послуг, зазначених у індивідуальному плані.

Амбулаторна форма: соціальна послуга надається в окремих приміщеннях закладів протягом 2 – 4 годин щоденно, де є кімнати для групової та індивідуальної роботи, але не передбачає їх проживання. Амбулаторна форма рекомендована після проходження стаціонарної форми реабілітації, в тому числі для проходження постпрограмної підтримки, або для осіб, які не мають можливість перебувати в центрі.

Дистанційна форма: здійснюється за допомогою технічних засобів (телефонне, он-лайн консультування), що, за потреби, забезпечує анонімність отримувача соціальної послуги, спрямована на розвиток його компетентності щодо подолання залежності від наркотичних засобів чи психотропних речовин, алкогольних напоїв.

Комбінована форма: передбачає надання соціальної послуги в різних формах, з поступовим відновленням функціонування та підвищенні якості життя особистості.

Стаціонарна, амбулаторна, дистанційна та комбінована форми надання соціальної послуги передбачають реалізацію індивідуального плану, згідно з потребами отримувача соціальної послуги.

Для дітей віком від 14 до 18 років перевага надається денній формі надання соціальної послуги. Якщо соціальна послуга надається дітям віком від 14 до 18 років на умовах стаціонару, необхідно забезпечити для них системність та безперервність навчального процесу.

IX. Використання ресурсів під час організації надання соціальної послуги

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу забезпечує необхідну кількість працівників відповідно до потреб отримувача соціальної послуги згідно зі штатним розписом, складеним в установленому порядку та іншими фахівцями (реабілітологом, ерготерапевтом тощо) відповідно до потреб отримувача соціальної послуги.

2. Соціальна послуга надається безпосередньо надавачем соціальної послуги з дотриманням вимог законодавства про інформацію та захист персональних даних.

3. Надавач соціальної послуги повинен володіти необхідними знаннями й навичками відповідно до кваліфікаційних вимог, визначених у "Довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 80 "Соціальні послуги", затвердженому наказом Міністерства соціальної політики України від 29 березня 2017 року № 518.

Крім того, надавач соціальної послуги повинен мати основні уявлення про перебіг наркологічних захворювань та фактори ризику його поширення.

Вимоги до соціального робітника „рівний-рівному", який може бути залучений до надання соціальної послуги, наведено у додатку 4 до цього Державного стандарту.

4. Суб'єкт, що надає соціальну послугу вживає заходів із:

підвищення кваліфікації надавача соціальної послуги;

формального та неформального професійного навчання надавачів соціальної послуги;

проведення атестації надавача соціальної послуги. Умови та порядок проведення атестації працівників, які надають соціальну послугу визначені наказом Міністерства соціальної політики України від 01.10.2012 № 612 „Про затвердження порядку атестації соціальних працівників, інших фахівців, що надають соціальні та реабілітаційні послуги" зареєстрованого Міністерством юстиції України 22 жовтня 2012 р. за № 1771/22083.

організації супервізії надавача соціальної послуги.

5. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, розробляє та затверджує посадові інструкції надавача соціальної послуги.

6. Надавач соціальної послуги перед початком роботи повинен пройти медичний огляд.

X. Приміщення та обладнання

1. Якщо соціальна послуга надається за місцем розташування суб'єкта, що надає соціальну послугу, він забезпечує наявність необхідної кількості приміщень для проведення заходів із надання соціальної послуги (приміщення для персоналу, для індивідуальних і групових форм роботи з отримувачем соціальної послуги).

2. Приміщення повинні відповідати санітарним і протипожежним вимогам, бути забезпечені безперебійним водопостачанням і водовідведенням, освітленням, опаленням, обладнані засобами безперешкодного доступу для осіб з інвалідністю відповідно до державних будівельних норм.

3. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, для забезпечення виконання заходів соціальної послуги повинен забезпечити надавача соціальної послуги робочим місцем, обладнанням, інвентарем, витратними матеріалами, необхідними для виконання його обов'язків.

4. Якщо соціальна послуга розрахована на дітей віком від 14 до 18 років, необхідно передбачити окремі приміщення для постійного перебування, а також для проведення занять та ігрових форм діяльності.

XI. Інформаційно-методичне забезпечення організації та надання соціальної послуги

Суб'єкт, що надає соціальну послугу організовує інформаційно-методичне забезпечення своєї діяльності, зокрема забезпечує своїх працівників нормативно-правовими актами, методичними та іншими матеріалами у сфері надання соціальної послуги.

XII. Взаємодія з іншими суб'єктами, що надають соціальну послугу

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує виконання заходів з її надання із залученням (за потреби та на договірній основі) інших підприємств, установ, організацій, закладів, що надають соціальні послуги, незалежно від форми власності та господарювання.

2. У разі необхідності, отримувачу соціальної послуги надається вичерпна інформація про суб'єкти, що надають соціальні послуги, та здійснюється його перенаправлення відповідно до нагальних потреб щодо:

тестування та консультування в зв'язку з ВІЛ;

обміну голок, шприців, засобів контрацепції;

замісної підтримуючої терапії;

антиретровірусної терапії;

профілактики та лікування інфекцій, що передаються статевим шляхом;

профілактики, діагностики, лікування туберкульозу та вірусного гепатиту;

профілактика та протидія передозуванню, зловживанню алкоголю, тютюну та інших речовин.

3. Перенаправлення до інших суб'єктів, що надають соціальні послуги, а також супровід отримувача соціальної послуги здійснюється за умови його добровільної згоди. Особу необхідно поінформувати про те, що вся інформація щодо стану її здоров'я, ВІЛ-статусу є конфіденційною і не може бути розголошеною стороннім особам, крім випадків передбачених законодавством.

4. Для забезпечення контролю якості соціальної послуги, що надається у результаті перенаправлення, надавач соціальної послуги повинен здійснювати постійний моніторинг якості надання соціальної послуги, підтримувати зворотній зв'язок з іншими надавачами соціальної послуги – членами мультидисциплінарної команди, та, за необхідності, вносити відповідні зміни в індивідуальний план.

XIII. Оцінка ефективності надання соціальної послуги

Суб'єкт, що надає соціальну послугу проводить опитування отримувача соціальної послуги та / або його законного представника з метою отримання відгуків стосовно організації та якості надання соціальної послуги.

Оцінка ефективності надання соціальної послуги здійснюється під час проведення зовнішнього та внутрішнього оцінювання якості соціальної послуги.

Результати опитувань обговорюються під час проведення аналізу діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, та усіх членів мультидисциплінарної команди, та враховуються у подальшій роботі з метою підвищення ефективності надання соціальної послуги, надання рекомендацій для покращення та/або удосконалення надання соціальної послуги.

XIV. Документація, що застосовується під час організації надання соціальної послуги

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, проводить свою діяльність відповідно до установчих документів (положень, статутів), цивільно-правових договорів (для фізичних осіб - підприємців).

2. Документація ведеться, оформляється та зберігається відповідно до вимог законодавства.

XV. Оцінювання дотримання Державного стандарту

1. Діяльність суб'єкта, що надає соціальну послугу, підлягає внутрішньому та зовнішньому оцінюванню на відповідність професійним вимогам і законодавству України.

2. Для внутрішнього та зовнішнього оцінювання надання соціальної послуги застосовуються показники, наведені в додатку 5 до цього Державного стандарту.

3. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, оприлюднює, зокрема, на спеціальних стендах, офіційному сайті, в засобах масової інформації тощо

результати оцінювання надання соціальної послуги мешканцям адміністративно-територіальної одиниці, де цей суб'єкт провадить свою діяльність.

4. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, не рідше ніж один раз на рік проводить внутрішнє оцінювання своєї діяльності щодо відповідності соціальної послуги, яка ним надається, вимогам цього Державного стандарту і вживає заходів для усунення виявлених недоліків.

5. До процедури оцінювання залучаються надавачі соціальної послуги, отримувачі соціальної послуги / їхні законні представники.

Для цього розробляється і впроваджується процедура консультацій з отримувачами соціальної послуги / їхніми законними представниками щодо відповідності обсягу, змісту, умов і порядку надання соціальної послуги вимогам, установленим у цьому Державному стандарті.

6. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, підлягає зовнішньому оцінюванню, яке проводиться центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами відповідно до законодавства.

7. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо:

інформування отримувачів соціальної послуги / їхніх законних представників стосовно зовнішнього оцінювання діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу;

забезпечення безперешкодного доступу отримувачів соціальної послуги / їхніх законних представників до органу, що проводить зовнішнє оцінювання, під час його проведення.

XVI. Фінансово-економічне обґрунтування вартості соціальної послуги

1. Вартість соціальної послуги обчислюється з урахуванням її собівартості, адміністративних витрат і податку на додану вартість відповідно до законодавства.

2. Соціальна послуга надається за рахунок коштів засновника, а також за кошти з інших джерел, не заборонених законодавством.

3. Соціальна послуга в обсязі, визначеному цим Державним стандартом, може надаватися безоплатно, за плату або з установленням диференційованої плати.

Заступник начальника Управління інтегрованих соціальних послуг – начальник відділу моніторингу політики у сфері соціальних послуг **О. Фартушна**

Додаток № 1
до Державного стандарту послуги соціально-психологічної реабілітації осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин
(пункт 3 розділу II)

Обґрунтовані, науково-доказові форми та методи роботи соціально-психологічної реабілітації осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин

№ з/п	Назва наркотичних засобів чи психотропних речовин	Цільова група	Науково-доказові форми та методи реабілітації	Інші втручання*
1	2	3	4	5
1	Наркотичні засоби та їх аналоги	Дорослі та діти віком від 14 до 18 років	Метод позитивного підкріплення поведінки або когнітивно-біхевіоральна терапія або мотиваційне інтерв'ю. Психодинамічна терапія	Ситуаційний підхід. Підтримка з боку соціального оточення або психологічне консультування онлайн. Перенаправлення для отримання медичної допомоги. Допомога у вирішення соціальних потреб тощо
2	Психотропні речовини та їх аналоги	Дорослі	Когнітивно-біхевіоральна терапія або мотиваційне інтерв'ю	Ситуаційний підхід (у т.ч. метод позитивного підкріплення поведінки). Перенаправлення для отримання медичної допомоги. Допомога у вирішення соціальних потреб тощо
		Діти віком від 14 до 18 років	Мотиваційне інтерв'ю, сімейна та системна терапія. Терапія, направлена на вирішення проблем	Когнітивно-біхевіоральна терапія або психологічне консультування онлайн.

№ з/п	Назва наркотичних засобів чи психотропних речовин	Цільова група	Науково-доказові форми та методи реабілітації	Інші втручання*
				Сімейна психотерепия тощо
3	Алкогольні напої	Дорослі	Когнітивно-біхевіоральна терапія, психодинамічна терапія, поведінкова терапія, ситуаційний підхід (у т.ч. метод позитивного підкріплення поведінки) та мотиваційні втручання	12-кроковий підхід групової терапії. Перенаправлення для отримання медичної допомоги
		Діти віком від 14 до 18 років	Сімейна та системна терапія або когнітивно-біхевіоральна терапія	Мотиваційна терапія. Підтримка з боку соціального оточення або психологічне консультування тощо. Перенаправлення для отримання медичної допомоги
4	Комбіноване вживання наркотичних засобів чи психотропних речовин та їх аналогів	Дорослі та діти віком від 14 до 18 років	Поведінкова терапія або мотиваційне інтерв'ю	Групи самодопомоги. Соціальна адаптація. Перенаправлення для отримання медичної допомоги

* Рішення про інші форми та методи втручання приймаються членами мультидисциплінарної команди для узгодженості дій, під час надання соціальної послуги, та відповідно до індивідуальних потреб та очікувань отримувача соціальної послуги.

Заступник начальника Управління інтегрованих соціальних послуг – начальник відділу моніторингу політики у сфері соціальних послуг **О. Фартушна**

Додаток № 2
до Державного стандарту послуги соціально-психологічної реабілітації осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин
(пункт 2 розділу IV)

Індивідуальний план надання послуги соціально-психологічної реабілітації відповідно до потреб особи із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин [1]

_____
(дата заповнення)

I. Загальні відомості про отримувача соціальної послуги

П. І. Б._____
Дата народження_____
Повнолітня ☐ Неповнолітня ☐
Місце проживання, телефон, електронна пошта_____
_____
Категорія:
- інвалідність (вказати групу) _____
- хронічне захворювання_____
- інша (вказати яка) _____

Сімейний стан_____

Діти _____

Родичі з якими може бути залишена дитина (за необхідності)
_____

Освіта_____

Потреба в освіті (якщо особа неповнолітня)_____

[1] Персональні дані використовуються з метою надання соціальної послуги підтриманого проживання бездомних осіб та захищаються і обробляються відповідно до вимог Закону України „Про захист персональних даних".

Професія (спеціальність), кваліфікація_____

Захворювання та ускладнення (порушення зору, слуху тощо) _____

_____

Психічні розлади (коморбідні захворювання) _____

_____

Потреба у тестуванні на ВІЛ/гепатити _____

Потреба у лікуванні інших захворювань (інша медична інформація)

_____

Алергія_____

Спроби суїциду _____

Наявність конфліктів із членами родини_____

_____

Тривалість вживання наркотичних засобів чи психотропних речовин

_____

Досвід отримання послуг щодо подолання наркотичної залежності (послуги зменшення шкоди, консультації, детоксикація, ЗПТ, реабілітація інше)

_____

_____

Потреба у вирішенні соціальних питань

_____

_____

Інше_____

_____

II. Загальні відомості щодо вживання отримувачем соціальної послуги наркотичних засобів чи психотропних речовин протягом останніх 30 днів

Перелік наркотичних засобів чи психотропних речовин тощо	**Частота вживання**				**Спосіб вживання**			
	Кожний день або	Декілька разів в	Мінімум один	Важко сказати	Оральний	Назальний	Паління	Ін'єкції

	майже кожного дня	тиждень	раз в тиждень					
Наркотичні засоби та їх аналоги								
Героїн								
Дезоморфін								
Канабіс, смола канабісу, екстракти і настойки канабісу								
Кетобемідон								
Еторфін								
Кокаїн								
Макова солома, концентрат з макової соломи								
Меткатинон (ефедрон)								
МППП (десметилпродин)								
Опій								
Опій ацетильований								
Безитрамід								
Бензетидин								
Бетамепродин								
Бупренорфін								
Диметилтіамбутен								
Дифеноксилат								
Діетилтіамбутен								
Діоксафетил бутират								
Екгонін								
Кодеїн								
Кодоксим								
Метадон (фенадон)								
Мірофін								
Морфін								
Трамадол								
Фентаніл								
Психотропні речовини та їх аналоги								
Псилоцибін								
Псилоцин								
Амфетамін								
Глютетимід								
Кетамін								
Метамфетамін								

Солі психотропних речовин								
Діазепам								
Катин ((+)-норпсевдоефедрин)								
Медазепам								
Мезокарб								
Феназепам								
Мефентермін								
Інші види наркотичних засобів чи психотропних речовин								
Алкогольні напої								
Слабоалкогольні напої (пиво, сидр тощо)								
Міцні алкогольні напої								
Інші види алкоголю (коктейлі, лікери, вина тощо)								

III. Потреба отримувача соціальної послуги в реабілітації

Причини звернення за соціальною послугою
1.
2.
Цілі соціальної послуги
1.
2.

IV. Потреба в залученні інших фахівців:

юриста
медичного працівника
реабілітолога
ерготерапевта
іншого фахівця (вказати якого)_____

V. Перелік заходів, що складають зміст соціальної послуги

Перелік заходів (складових соціальної послуги)	Періодичність і строк (термін) виконання	Виконавці	Моніторинг виконання індивідуального плану, поточне оцінювання результатів, перегляд індивідуального плану (дата проведення, підпис)

Надавач послуги:_____ _____

(П. І. Б.) (підпис)

_____ _____

(П. І. Б.) (підпис)

_____ _____

(П. І. Б.) (підпис)

Отримувач послуги:_____ _____

(П. І. Б.) (підпис)

Примітка. Індивідуальний план соціальної послуги заповнюється на підставі даних опитування, спостереження та аналізу документів (висновку закладу охорони здоров'я, довідки про склад сім'ї тощо). За необхідності може доповнюватися інформацією відповідно до спеціалізації надавача соціальної послуги.

Заступник начальника Управління інтегрованих соціальних послуг – начальник відділу моніторингу політики у сфері соціальних послуг **О. Фартушна**

Додаток № 3
до Державного стандарту
послуги соціально-психологічної
реабілітації осіб із залежністю від
наркотичних засобів чи
психотропних речовин
(пункт 1 розділу VIII)

ОСНОВНІ ДІЇ ТА ЗАХОДИ,
що становлять зміст соціальної послуги,
форми роботи та орієнтовний час для їх виконання

№	Назва заходу (відповідно до потреб отримувача соціальної послуги)	Орієнтовний час виконання 1 заходу – 1 людино-годин** послуг (год)	Періодичність	Кількість заходів на 1 послугу	Загальний час на 1 послугу (год)
1.	Забезпечення тимчасового або цілодобового перебування				
1.1	Організація надання ліжко-місця з комунально-побутовими послугами, забезпечення твердим, м'яким інвентарем, збереження особистих речей тощо	2,0	Упродовж надання соціальної послуги	5	2,0
1.2	Надання допомоги в оформленні пільг та забезпечення документів	1,0	Відповідно до потреб, але не менше разу за період надання соціальної послуги	1	1,0
1.3	Проведення занять, консультацій щодо техніки рухових дій, направлених на покращення та підтримку свого психоемоційного стану	0,6	Відповідно до потреб, але не менше 3 разів за період надання соціальної послуги	3	1,8

1.4	Проведення занять з фізичних вправ, направлених на зняття напруги на емоційного навантаження	0,6	Відповідно до потреб, але не менше 2 разів за період надання соціальної послуги	2	1,2
1.5	Проведення змагань із фізичної культури та спорту	1,0	Відповідно до потреб, але не менше разу за період надання соціальної послуги	1	1,0
1.6	Інформування про раціональне та здорове харчування	0,5	Відповідно до потреб, але не менше разу за період надання соціальної послуги	1	0,5
2.	Надання безоплатної правової допомоги				
2.1	Представництво інтересів тощо	1,0	Відповідно до потреб, але не менше разу за період надання соціальної послуги	1	1,0
3.	Розвиток, формування та підтримка соціальних навичок отримувача соціальної послуги та членів його сім'ї (навчання / консультування / інформування)				
3.1	Управління психоемоційним станом	2,0	Відповідно до потреб, але не менше 4 разів за період надання соціальної послуги	4	8,0
3.2	Спілкування щодо впевненої поведінки та самоствердження	2,0	Відповідно до потреб, але не менше 3 разів за період надання соціальної послуги	3	6,0
3.3	Протистояння соціальному тиску	2,0	Відповідно до потреб, але не менше 3 разів за	3	6,0

			період надання соціальної послуги		
3.4	Підвищення самооцінки та самопізнання	1,0	Відповідно до потреб, але не менше разу за період надання соціальної послуги	1	1,0
3.5	Вміння приймати рішення	1,0	Відповідно до потреб, але не менше разу за період надання соціальної послуги	1	1,0
3.6	Зняття стресів	2,0	Відповідно до потреб, але не менше 2 разів за період надання соціальної послуги	2	4,0
3.7	Визначення цілей	0,5	Відповідно до потреб, але не менше 2 разів за період надання соціальної послуги	2	1,0
3.8	Ведення домашнього господарства	0,5	Один раз за період надання соціальної послуги	1	0,5
3.9	Профілактика рецидиву (навчання застосуванню інструментів запобігання зриву)	2,0	Відповідно до потреб, але не менше 4 разів за період надання соціальної послуги	4	8,0
3.10	Керування ситуаціями підвищеного ризику	1,0	Не менше ніж 3 рази за період надання соціальної послуги	3	3,0
3.11	Проведення дозвілля та вільного часу	0,5	Відповідно до потреб, але не	1	0,5

			менше разу за період надання соціальної послуги		
3.12	Ведення здорового способу життя, безпечної поведінки та протистоянню уразливості до ризиків і підтримка стійкості	0,5	Відповідно до потреб, але не менше разу за період надання соціальної послуги	1	0,5
3.13	Підходи до лікування наркотичної залежності, послуги ЗПТ, зменшення шкоди тощо	1,0	Відповідно до потреб, але не менше 4 разів за період надання соціальної послуги	3	3,0
3.14	Співзалежні відносини	1,0	Відповідно до потреб, але не менше 3 разів за період надання соціальної послуги	3	3,0
3.15	Отримання освіти, роботи	0,5	Відповідно до потреб, але не менше разу за період надання соціальної послуги	1	0,5
3.16	Основні ризики по закінченню отримання соціальної послуги	0,6	Щонайменше раз на місяць	6	3,6
3.17	Сімейні групові наради, зустрічі, тренінги, дискусії, семінари, лекції тощо	4,5	Відповідно до потреб, але не менше 4 разів за період надання соціальної послуги	4	18
3.18	Можливі негативні наслідки вживання наркотичних засобів чи психотропних речовин (інфекції, передозування тощо)	0,5	Протягом першого-другого місяців - не менше ніж 2 рази на тиждень; протягом третього-шостого місяців	21	12

			- не менше ніж раз на два тижні, за потреби		
3.19	Розпізнавання місця, людей та речі, що можуть викликати бажання вжити наркотичних засобів чи психотропних речовин	2,0	Не менше ніж раз на тиждень за період надання соціальної послуги	24	48,0
3.20	Подолання потягу до вживання наркотичних засобів чи психотропних речовин	2,0	Не менше ніж 3 рази за період надання соціальної послуги	3	6,0
3.21	Шляхи передачі, профілактики та лікування ВІЛ-інфекції, туберкульозу, вірусних гепатитів, мотивація на проходження діагностики, формування здорового способу життя	2,0	Не менше ніж 3 рази за період надання соціальної послуги	3	6,0
3.22	Проведення заходів щодо психологічної реабілітації, корекції та підтримки за принципом „рівний-рівному”	0,5	Щонайменше 2 рази на тиждень	48	24,0
3.23	Бесіди з членами сім’ї отримувача соціальної послуги, особами з найближчого оточення (очно, телефоном за принципом „рівний-рівному”)	1,0	Відповідно до потреб, але не менше разу після завершення оцінки потреб	1	1,0
3.24	Робота соціального робітника за принципом „рівний – рівному”	1,0	Не менше 2 разів	2	2,0
4.	Допомога в аналізі життєвої ситуації отримувача соціальної послуги				
4.1	Аналіз та оцінка життєвої ситуації та індивідуальних потреб, визначення досвіду вживання наркотичних засобів чи психотропних речовин, оцінка рівня залежності та проблем із здоров’ям у зв’язку із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних	1,0	Протягом 3 робочих днів після звернення	4	4,0

	речовин, відношення стилю життя, соціальної та професійної ситуації, юридичних проблем тощо				
4.2	Оцінка рівня мотивації щодо змін та мотивів звертання	1,0	Протягом 3 робочих днів після звернення, та впродовж наступних 3-5 місяців	4	4,0
5.	Визначення основних проблем та шляхів їх вирішення отримувача соціальної послуги				
5.1	Складання індивідуального плану	3,0	Упродовж 5 робочих днів з дати звернення	1	3,0
5.2	Аналіз та корегування індивідуального плану	1	1 - проміжний, 1 - підсумковий	2	2
5.3	Інформування про зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги, роз'яснення суті та завдання соціальної реабілітації. Надання інформаційних матеріалів (буклетів, брошур тощо)	0,6	Один раз за період надання соціальної послуги	1	0,6
5.4	Сприяння та допомога в отриманні документів (написання листів, телефонні бесіди)	1,0	Один раз за період надання соціальної послуги (відповідно до потреб)	1	1,0
5.5	Перенаправлення отримувача соціальної послуги до психіатра для проведення консультування	0,5	1 – 2 рази за період надання соціальної послуги (відповідно до потреб)	2	1,0
6	Організація отримання медичних послуг, медичного обстеження				
6.1.	Сприяння у виборі закладів охорони здоров'я, перенаправлення до закладів охорони здоров'я для отримання спеціалізованих медичних послуг	0,5	Відповідно до потреб, але не менше разу за період надання соціальної послуги	1	0,5

6.2.	Здійснення зворотного зв'язку із закладами охорони здоров'я, реабілітації	0,5	Відповідно до потреб, але не менше разу за період надання соціальної послуги	1	0,5
7.	Проведення оцінки результатів соціальної послуги				
7.1	Моніторинг якості надання соціальної послуги	1,0	Не менше ніж 2 рази за період надання соціальної послуги	2	2,0
7.2	Обговорення результату завершення надання соціальної послуги	1,0	Не менше ніж 2 рази за період надання соціальної послуги	2	2,0
8.	Здійснення постпрограмної підтримки (за потреби)				
8.1	Складання плану підтримки (за потребою)	1,0	1 раз після проходження реабілітації	1	1,0
8.2	Встановлення зав'язків з іншими службами, установи, організації, заклади незалежно від форми власності, щодо надання соціальних послуг	0,5	Відповідно до потреб, але не менше разу за період надання соціальної послуги	1	0,5
8.3	Надання допомоги у самостійному вирішенні проблем, використовуючи / мобілізуючи власні ресурси	0,6	Щонайменше 1 раз за період надання соціальної послуги	1	0,6
8.4	Надання підтримки дистанційно з метою утримання позитивного результату	0,6	Відповідно до потреб, але не менше разу на місяць на період надання соціальної послуги	6	3,6
8.5	Навчання, формування та підтримка навичок складання резюме та проходження співбесід	0,6	Відповідно до потреб, але не менше разу за період надання	1	0,6

			соціальної послуги		
8.6	Навчання, формування та підтримка навичок управління фінансами	0,5	Відповідно до потреб, але не менше разу за період надання соціальної послуги	1	0,5
9.	Ведення документації				
9.1	Підготовка та укладання договору	1,0	Після оцінки потреб, одноразово (протягом семи робочих днів після звернення)	1	1,0
9.2	Формування та перегляд особової справи отримувача соціальної послуги	1,0	Відповідно до потреб, але не менше 2 разів за період надання соціальної послуги	12	12,0
УСЬОГО		55,2		201,0	216,5

** Час, необхідний для виконання заходів з надання соціальної послуги, є орієнтовним та розрахований на програму тривалістю 6 місяців, застосовується як середній показник, що може змінюватись із урахуванням індивідуальної потреби конкретного отримувача соціальної послуги.

Заступник начальника Управління інтегрованих соціальних послуг – начальник відділу моніторингу політики у сфері соціальних послуг **О. Фартушна**

Додаток № 4
до Державного стандарту послуги соціально-психологічної реабілітації осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин
(пункт 2 розділу IX)

Вимоги до соціальних робітників, які можуть бути залучені до надання соціальної послуги за принципом „рівний-рівному"

1. Соціальні робітники, які можуть бути залучені до надання соціальної послуги за принципом „рівний-рівному", готуються із числа отримувачів соціальної послуги, які пройшли реабілітаційну програму і не вживають наркотичні засоби чи психотропні речовини, алкогольні напої.

2. Для надання соціальної послуги соціальні робітники за принципом „рівний-рівному" мають пройти спеціалізовану навчальну програму стажування, що включає:

– загальну підготовку з метою надати уявлення про природу хімічної залежності та співзалежностіа, вплив її на всі аспекти життя та діяльності отримувача соціальної послуги;

– спеціалізовану теоретичну підготовку з метою ознайомлення з особливостями праці з конкретної категорією клієнтів з конкретної моделі соціальної реабілітації;

– стажування в аналогічному закладі для закріплення та перевірки набутих навичок;

– підвищення кваліфікації з метою набуття знань щодо специфіки аналогічної роботи в інших закладах / центрах, що надають соціальної послугу, вивчення успішного досвіду інших країн.

3. Форми навчання соціальних робітників:

– силами спеціалістів центрів соціально-психологічної реабілітації, а також інших установ і закладів комунальної форми власності, та центрів, утворених благодійними організаціями та громадськими об'єднаннями;

– на курсах, що проводяться комунальними та неурядовими організаціями;

– участь у тематичних конференціях та семінарах;

– обмін досвідом між фахівцями різних форм надання соціальної послуги.

4. Основні вимоги до кандидатів у соціальні робітники за принципом „рівний рівному":

– середня освіта;

– термін невживання наркотичних засобів чи психотропних речовин, алкогольних напоїв (тверезості) не менше 2 років;

– готовність надавати допомогу залежним та їх родичам;

– відсутність невирішених проблем із законом;

– вік від 25 до 65 років;

– відсутність психічних захворювань (за винятком тих осіб, які пройшли курс лікування від залежності в медичних закладах).

5. Необхідні знання, навички та вміння:

– проводити попередню оцінку та обстеження отримувача соціальної послуги;

– проводити оцінку мотивацію клієнта, його сильні та слабкі сторони;

– складати індивідуальний план та планувати заходи, що становлять зміст соціальної послуги;

– проводити консультування (індивідуальне та групове), використовуючи базові навички консультування та інтерв'ювання;

– допомогати отримувачу соціальної послуги у вирішенні медичних, юридичних, соціальних питань;

– вести документацію, заповнювати звіти, володіти базовими навичками користувача ПК;

– співпрацювати з професіоналами центрів, закладів чи установ. При виникненні труднощів у роботі, залучати їх до вирішення проблемних питань.

Заступник начальника Управління інтегрованих соціальних послуг – начальник відділу моніторингу політики у сфері соціальних послуг **О. Фартушна**

Додаток № 5
до Державного стандарту послуги соціально-психологічної реабілітації осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин
(пункт 2 розділу XV)

Показники якості соціальної послуги

Якісні показники:

– частка осіб, які утримаються від вживання наркотичних засобів чи психотропних речовин після проходження соціальної реабілітації через 6 місяців, 1 рік, більше 1 року, від загальної кількості отримувачів цієї послуги;

– частка отримувачів соціальної послуги, які зменшили частоту та інтенсивність вживання наркотичних засобів чи психотропних речовин, від загальної кількості отримувачів цієї послуги;

– частка отримувачів соціальної послуги, які повторно отримують соціальну послугу, від загальної кількості отримувачів цієї послуги;

– частка отримувачів соціальної послуги, які отримують освіту, від загальної кількості отримувачів соціальної послуги;

– частка отримувачів соціальної послуги, які працевлаштувалися, від загальної кількості отримувачів цієї послуги;

– частка отримувачів соціальної послуги, в яких після отримання послуги покращилися взаємовідносини в сім'ї, з близьким оточенням, від загальної кількості отримувачів цієї послуги;

– частка отримувачів соціальної послуги, в яких після отримання послуги покращився фізичний, психологічний, загальної кількості отримувачів цієї послуги;

– частка отримувачів соціальної послуги, які отримують постпрограмну підтримку, від загальної кількості отримувачів цієї послуги.

Організаційні показники:

– рівень забезпечення приміщенням, обладнанням і витратними матеріалами, необхідними для надання соціальної послуги відповідно до встановлених норм;

– наявність документів підтверджуючих кваліфікацію персоналу суб'єктів, що надають соціальні послуги, та відповідних документів (диплом, сертифікат, свідоцтво тощо) у соціального робітника „рівний-рівному", чисельність працівників, які мають відповідну освіту;

– наявність графіків проведення навчання, підвищення кваліфікації та атестації;

– частка працівників, які відвідали курси, семінари, тренінги, з метою підвищення рівня кваліфікації, від загальної кількості надавачів соціальної послуги;

– наявність у надавачів соціальної послуги особистих медичних книжок із записами щодо проходження обов'язкових медичних оглядів;

– наявність особових справ клієнтів;

– наявність індивідуальних планів надання соціальної послуги, які відповідають індивідуальним потребам отримувачів соціальної послуги, їх гендерним та віковим особливостям;

– частка індивідуальних планів отримувачів соціальної послуги, скорегованих після повторної оцінки стану, індивідуальних потреб та досягнень отримувача послуги реабілітації, від загальної кількості індивідуальних планів;

– кількість скарг та подяк від отримувачів соціальної послуги щодо якості наданої цієї послуги;

кількість проведених внутрішніх оцінок щодо якості надання соціальної послуги.

Заступник начальника Управління інтегрованих соціальних послуг – начальник відділу моніторингу політики у сфері соціальних послуг **О. Фартушна**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту наказу Міністерства соціальної політики України „Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціально-психологічної реабілітації осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин"

Мета: забезпечення прав осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин, а також особам, у тому числі дітям від 14 до 18 років, які зловживають алкоголем, тютюном та іншими речовинами, зокрема комбінованому вживанню наркотиків, що знаходяться в законному та незаконному обігу на отримання соціальних послуг відповідно до потреб.

1. Підстава розроблення проекту акта

Підставою для розроблення проекту акта є виконання п. 7 Типового положення про центр соціально-психологічної реабілітації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04 жовтня 2017 р. № 741 „Про затвердження типових положень про заклади соціальної підтримки сімей, дітей та молоді" (зі змінами *від 14 листопада 2018 р. № 956*) постанови Кабінету Міністрів України від 04 жовтня 2017 р. № 741 „Про затвердження типових положень про заклади соціальної підтримки сімей, дітей та молоді" (зі змінами).

2. Обґрунтування необхідності прийняття акту

В умовах демократизації та гуманізації суспільства державна політика України спрямована на забезпечення прав, свобод та інтересів людини, приведення нормативно-правових актів до міжнародних норм, стандартів та направлена на використання індивідуального підходу до кожної особи із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин, а також особи, яка зловживає алкоголем, тютюном та іншими речовинами, зокрема комбінованому вживанню наркотиків, що знаходяться в законному та незаконному обігу.

На сьогодні кількість громадян, які внаслідок вживання наркотичних засобів чи психотропних речовин страждають на розлади психіки та поведінки, збільшується. Психічні розлади, зумовлені зловживанням алкоголем, тютюном та іншими речовинами, зокрема комбінованому вживанню наркотиків, що знаходяться в законному та незаконному обігу впливають на поведінку людини, якість її особистого життя та життя сім'ї. Особи із залежністю від наркотичного засобу чи психотропних речовин, потребують не тільки захисту своїх прав з боку громадянського суспільства, а надання комплексу соціальних, психологічних та реабілітаційних послуг відповідно до міжнародних стандартів.

Прийняття Державного стандарту соціальної послуги соціально-психологічної реабілітації осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин урегулює повноваження суб'єктів, що надають таку

послугу та сприятиме розвитку державної системи соціального замовлення на послугу соціально-психологічної реабілітації.

Зважаючи на викладене, Міністерством розроблено проект наказу „Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціально-психологічної реабілітації осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин", який відповідно до наказу Мінсоцполітики від 03.09.2018 № 1275 пройшов апробацію. До проведення апробації залучено комунальні установи та громадські організації, що діють у різних регіонах України, якими висловлено пропозицію щодо подальшого практичного застосування проекту стандарту.

Проект акта відповідає п. 6. „Розвиток соціальних та реабілітаційних послуг у територіальних громадах" розділу III. „Розвиток людського потенціалу" стратегічних цілей Плану пріоритетних дій Уряду на 2018 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 № 244-р.

3. Суть проекту акта

Проект акта визначає зміст, обсяг, умови та порядок надання послуги соціально-психологічної реабілітації (далі – послуга реабілітації), показники її якості для суб'єктів, що надають соціальні послуги особам із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин, а також особам, які зловживають алкоголем, тютюном та іншими речовинами, зокрема комбінованому вживанню наркотиків, що знаходяться в законному та незаконному обігу (далі – особи, які потребують отримання соціальних послуг).

Проект акта передбачає активне залучення осіб, які потребують отримання соціальних послуг, до участі у індивідуальних програмах реабілітації та адаптації.

Відповідно до проекту акта послуга реабілітації спрямована на зменшення частоти або на повну відмову від вживання наркотичних засобів чи психотропних речовин, психологічну підтримку, покращення функціонування та відновлення фізичного, психологічного стану отримувача соціальної послуги, її соціального статусу, зменшення негативного впливу на здоров'я та життя людини.

Крім того, передбачено, що послуга реабілітації надаватиметься безоплатно, за плату, або з установленням диференційованої плати, в залежності від того, яким суб'єктом надаватиметься, а також за кошти інших джерел, не заборонених законодавством.

Реалізація Державного стандарту послуги реабілітації досягається забезпеченням прав людини та поваги до неї, враховує гендерно-орієнтовані та вікові особливості осіб, які потребують отримання соціальних послуг, забезпечення рівних прав та можливостей чоловіків і жінок

4. Правові аспекти

Нормативно-правовими актами у даній сфері правового регулювання є Конституція України, Закони України „Про благодійну діяльність та благодійні

організації", „Про соціальні послуги", „Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю", „Про психіатричну допомогу", Указу Президента України від 24.03.2012 № 212/2012 (зі змінами) „Про Стратегію державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні та першочергові заходи щодо її реалізації", постанови Кабінету Міністрів України від 14.11.2012 № 1039 „Про затвердження критеріїв діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги", від 09.04.2005 № 268 „Про затвердження Порядку регулювання тарифів на платні соціальні послуги", від 04.10.2017 № 741 „Про затвердження типових положень про заклади соціальної підтримки сімей, дітей та молоді" (зі змінами), розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 № 244-р „Про затвердження плану пріоритетних дій Уряду на 2018 рік" та наказ Мінсоцполітики від 03.09.2012 № 537 „Про затвердження Переліку соціальних послуг, що надаються особам, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати", зареєстрований в Міністерстві юстиції України 19 вересня 2012 р. за № 1614/21926.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Вартість послуги реабілітації розраховується з урахуванням собівартості послуги, адміністративних витрат і податку на додану вартість.

Вартість послуги реабілітації, що надається за рахунок коштів місцевих бюджетів, формується з урахуванням фінансових можливостей відповідних місцевих бюджетів.

6. Прогноз впливу

Реалізація проекту акта буде мати вплив на громадське здоров'я – покращиться стан здоров'я осіб, які пройшли курс лікування залежності від наркотичного засобу чи психотропної речовини в закладах охорони здоров'я та потребують отримання соціальних послуг відповідно до їхніх потреб.

Реалізація акта сприятиме підвищенню спроможності територіальних громад в умовах реформування системи надання соціальних послуг створення конкурентного ринку соціальних та реабілітаційних послуг, забезпечення доступності до них населення, а також впровадження в практику роботи суб'єктів, що надають соціальні послуги, єдиних підходів до їх надання.

Реалізація акта за предметом правового регулювання не впливатиме на ринкове середовище, забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання, ринок праці, екологію та навколишнє природне середовище.

6[1]. Стратегічна екологічна оцінка

Проект акта не потребує стратегічної екологічної оцінки, так як документ не стосується державного планування, передбачених Законом України „Про стратегічну екологічну оцінку".

7. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта матиме вплив на ключові інтереси осіб, які пройшли курс лікування залежності від наркотичних засобів чи психотропних речовин у

закладах охорони здоров'я, особи, у тому числі діти віком від 14 до 18 років, які зловживають алкоголем, тютюном та іншими речовинами, що знаходяться в законному та незаконному обігу, та потребують отримання соціальних послуг відповідно до потреб.

Прогноз впливу реалізації акта на ключові інтереси заінтересованих сторін додається.

Проект акта стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку та потребує погодження із всеукраїнськими асоціаціями органів місцевого самоврядування.

Проект акта стосується соціально-трудової сфери та потребує погодження зі Спільним представницьким органом репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні, Спільним представницьким органом сторони роботодавців на національному рівні, Конфедерацією роботодавців України".

Реалізація акта матиме вплив на сферу соціального захисту сімей та осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, та потребує погодження із всеукраїнськими громадськими організаціями осіб з інвалідністю та їх спілками, а також громадськими організаціями, що надають соціальні та реабілітаційні послуги.

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності та не потребує проведення консультацій з Науковим комітетом Національної ради України з питань розвитку науки і технологій.

8. Громадське обговорення

Проект акта розміщено на офіційному сайті Міністерства соціальної політики - www.msp.gov.ua для громадського обговорення.

Проект акта потребує погодження із Громадською радою при Міністерстві соціальної політики.

9. Позиція заінтересованих органів

Проект акта потребує погодження Міністерством охорони здоров'я, Міністерством внутрішніх справ, Міністерством молоді та спорту, Міністерством фінансів.

10. Правова експертиза

Проект акта потребує реєстрації Міністерством юстиції.

11. Запобігання дискримінації

У проекті акта відсутні положення, які містять ознаки дискримінації. Проект акта не потребує проведення громадської антидискримінаційної експертизи.

11[1]. Відповідність принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків

У проекті акта відсутні положення, які порушують принцип забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

12. Запобігання корупції

У проекті акта відсутні правила і процедури, що можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень. Проект акта не потребує проведення громадської антикорупційної експертизи.

13. Прогноз результатів

Прийняттям проекту акта буде посилено соціальний захист осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин, а також осіб, які зловживають алкоголем, тютюном та іншими речовинами, що знаходяться в законному та незаконному обігу, забезпечено психологічну підтримку членів їхніх сімей та урегульовано повноваження суб'єктів, що надають соціальні послуги.

Заступник Міністра
з питань європейської інтеграції **О. Чуркіна**

05 березня 2019 р.

ПРОГНОЗ ВПЛИВУ
реалізації наказу Мінсоцполітики
„Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціально-психологічної реабілітації осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин ”

1. Суть проекту акта

Проект акта визначає зміст, обсяг, умови та порядок надання послуги соціально-психологічної реабілітації (далі – послуга реабілітації), показники її якості для суб'єктів, що надають соціальні послуги особам, які пройшли курс лікування залежності від наркотичних засобів чи психотропних речовин у закладах охорони здоров'я, страждають на розлади психіки та поведінки внаслідок їх вживання. мають порушення у стані здоров'я, соціальних та особистих відносинах, та потребують отримання соціальних послуг з урахуванням їх потреб і принципу забезпечення рівних прав та можливостей чоловіків і жінок (далі – особи, які потребують отримання соціальних послуг).

Проект акта передбачає активне залучення осіб, які потребують отримання соціальних послуг, до участі у індивідуальних програмах реабілітації та адаптації.

Відповідно до проекту акта послуга реабілітації спрямована на зменшення частоти або на повну відмову від вживання наркотичних засобів чи психотропних речовин, психологічну підтримку, покращення функціонування та відновлення фізичного, психологічного стану отримувача соціальної послуги, її соціального статусу, зменшення негативного впливу на здоров'я та життя людини. Крім того, передбачено, що послуга реабілітації надаватиметься безоплатно, за плату, або з установленням диференційованої плати, в залежності від того, яким суб'єктом надаватиметься, а також за кошти інших джерел, не заборонених законодавством.

Реалізація Державного стандарту соціальної послуги соціально-психологічної реабілітації осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин, досягається забезпеченням прав людини та поваги до неї, враховує гендерно-орієнтовані та вікові особливості осіб, які потребують отримання соціальних послуг.

2. Вплив на ключові інтереси всіх заінтересованих сторін

Заінтересована сторона	Ключовий інтерес	Очікуваний (позитивний чи негативний) вплив на ключовий інтерес із зазначенням передбачуваної динаміки змін основних показників (у числовому або якісному вимірі)		Пояснення (чому саме реалізація акта призведе до очікуваного впливу)
		короткостроковий вплив (до року)	середньостроковий вплив (більше року)	
Особи, які пройшли курс лікування залежності від наркотичних засобів чи психотропних речовин у закладах охорони здоров'я, особи, у тому числі діти віком від 14 до 18 років, які зловживають алкоголем, тютюном та іншими речовинами, що знаходяться в законному та незаконному обігу, та потребують отримання соціальних послуг відповідно до потреб	Отримання якісних та доступних соціальних послуг	Узгодження та впорядкування діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги особам, які пройшли курс лікування залежності від наркотичних засобів чи психотропних речовин в закладах охорони здоров'я, а також особам, у тому числі дітям віком від 14 до 18 років, які зловживають алкоголем, тютюном та іншими речовинами, що знаходяться в законному та незаконному обігу. Забезпечення прав таких осіб на отримання соціальних послуг	Запровадження єдиного підходу до надання послуги соціально-психологічної реабілітації особам, які пройшли курс лікування залежності від наркотичних засобів чи психотропних речовин в закладах охорони здоров'я, а також особам, у тому числі дітям віком від 14 до 18 років, які зловживають алкоголем, тютюном та іншими речовинами, що знаходяться в законному та незаконному обігу, та забезпечення психологічної підтримки їхнім сім'ям	Посилено соціальний захист осіб, які пройшли курс лікування залежності від наркотичних засобів чи психотропних речовин, а також осіб, у тому числі дітей віком від 14 до 18 років, які зловживають алкоголем, тютюном та іншими речовинами, забезпечено психологічну підтримку їхніх сімей та урегульовано повноваження суб'єктів, що надають соціальні послуги

ВИСНОВОК
про проведення гендерно-правової експертизи проекту наказу „Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціально-психологічної реабілітації осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин".

Проект нормативно-правового акта розроблено Міністерством соціальної політики України

1. Перелік міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та резолюцій міжнародних конференцій, міжнародних організацій, їх органів, використаних під час проведення експертизи

Під час проведення гендерно-правової експертизи проекту акта застосовано Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, 1966 рік; Конвенція про боротьбу з торгівлею людьми і з експлуатацією проституції третіми особами, 1949 рік; Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, 1979 рік; Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод, 1950 рік та протоколи до неї; Європейська соціальна хартія (переглянута), 1996 рік; Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми, 2005 рік; Конвенція про права осіб з інвалідністю, 2006 рік; Конвенція Міжнародної організації праці № 156 про рівне ставлення і рівні можливості для трудящих чоловіків і жінок: трудящі із сімейними обов'язками, 1981 рік; Конвенція Міжнародної організації праці № 100 про рівне винагородження чоловіків і жінок за працю рівної цінності, 1951 рік; Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації, 1965 рік; Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права, 1966 рік; Рамкова конвенція про захист національних меншин, 1995 рік; Загальна декларація прав людини, 1948 рік; Пекінська декларація, 1995 рік; Резолюція 47/135 Генеральної Асамблеї ООН "Декларація про права осіб, що належать до національних або етнічних, релігійних та мовних меншин", 1992 рік.

2. Перелік актів законодавства, використаних під час експертизи

Під час проведення гендерно-правової експертизи проекту акта застосовано Конституцію України, Закони України "Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків", "Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні", "Про запобігання та протидію домашньому насильству", "Про протидію торгівлі людьми".

3. Наявність або відсутність положень проекту нормативно-правового акта, які не відповідають принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків

У проекті акта відсутні положення, які не відповідають принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

Директор Юридичного департаменту
Міністерства соціальної політики України **О. Туліна**

Заступник Міністра соціальної
політики України з питань
європейської інтеграції **О. Чуркіна**

05 березня 2019 р.

ВИСНОВОК
про проведення антидискримінаційної експертизи
проекту наказу Міністерства соціальної політики України „Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціально-психологічної реабілітації осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психоторопних речовин”

Проект акта розроблено Міністерством соціальної політики України.

У проекті акта відсутні положення, які містять ознаки дискримінації.

Директор
Юридичного департаменту **О. Туліна**

”05” грудня 2019 р.